

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně **B. H.**, zast. JUDr. Petrem Práglem, advokátem se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, 400 01, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Křížová 25, Praha 5, 225 08, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 8. 2003, č. j. 40 Cad 42/2003 – 28,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

III. Odměna soudem ustanovenému advokátovi JUDr. Petru Práglovi, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, **s e p ř i z n á v á** v částce 2150 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobkyně, dále též stěžovatelka, brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým bylo zrušeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 11. 2002 a vráceno k dalšímu řízení a současně uvedeno, že žalovaná je povinna zaplatit stěžovatelce na nákladech řízení 560 Kč. Rozhodnutím žalované přitom byl zvýšen od 29. 10. 2002 stěžovatelce důchod pro bezmocnost podle § 70 odst. 1 písm. c) zák. č. 100/1988 Sb. v platném znění na 1740 Kč s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Děčíně ze dne 6. 11. 2002 odpovídá její zdravotní stav úplné bezmocnosti.

Podanou žalobou stěžovatelka požadovala zvýšení důchodu pro úplnou bezmocnost od 23. 9. 2002. Krajský soud v Ústí nad Labem jako soud I. stupně žalobě vyhověl, rozhodnutí žalované zrušil a věc ji vrátil k dalšímu řízení s tím, že znovu o nároku rozhodne a bude přitom vycházet z data vzniku úplné bezmocnosti dnem 7. 10. 2002. Soud I. stupně vyšel z šetření praktického lékaře MUDr. O. z 29. 10. 2002, ze záznamu o jednání posudkové lékařky OSSZ v Děčíně z 11. 2. 2003, z lékařské propouštěcí zprávy L. nemocnice R. ze 7. 10. 2002 a z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 24. 4. 2003 a jeho doplňku ze dne 22. 7. 2003. Obsahem těchto posudků bylo hodnocení diagnózy stěžovatelky, která prodělala v říjnu 2002 mozkovou příhodu, po které došlo k úplnému ochrnutí levostranných končetin a od té doby je ležící a plně odkázána na pomoc jiné osoby při všech základních i životních úkonech. Datum vzniku úplné bezmocnosti stanovila ke dni propuštění z hospitalizace do domácí péče, t. j. k 7. 10. 2002. V rámci doplnění tohoto posudku, který byl vypracován za přítomnosti gastroenterologa jako odborného lékaře a při vypracování doplňujícího posudku z 22. 7. 2003 byl přítomen internista. V obou případech předsedou komise zůstal týž lékař. Posudková komise reagovala na připomínky zástupce stěžovatelky a vyjadřuje se k datu vzniku úplné bezmocnosti. Uvádí, že není možné stanovit toto datum přede dnem přijetí do nemocnice, t. j. od 23. 9. 2003, neboť stav nemocného při přijetí není v naprosté většině případů zdaleka totožný se zdravotním stavem při propuštění. U cévních příhod mozkových dochází často vlivem léčby, léčebné rehabilitace a reparačních procesů ke zlepšení vstupního nálezu. Naopak při nepříznivém průběhu onemocnění se může stav nemocného zhoršovat, jak tomu bylo i u navrhovatelky. Proto se členové posudkové komise přiklonili k původnímu závěru, který vychází z průběhu onemocnění s mírným zhoršováním a nepříznivou prognózou, jak je uvedeno v propouštěcí zprávě z nemocnice jako závěrečný nález, sumarizující výsledek celé hospitalizace. Tuto skutečnost však v žádném případě nebylo možno zjistit v den přijetí stěžovatelky do nemocnice, a proto trvá posudková komise na závěru, že dnem vzniku úplné bezmocnosti je den 7. 10. 2003, kdy byla stěžovatelka předána do domácího ošetřování.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že soud I. stupně nezjišťoval skutečný stav věci a omezil se na závěry posudkové komise MPSV ČR. Upozorňuje na dva posudky posudkové komise, dále uvádí, že nebyl vyslechnut ošetřující lékař, který zajišťoval její převoz do ústavního ošetřování MUDr. O. a MUDr. V., primářka Interní nemocnice v Rumburku. Namítá, že úplná bezmocnost vznikla dnem 23. 9. 2002. Má zato, že není pravdou, že by bezmocnost nebylo možno požadovat za dobu ústavního ošetřování, protože takové ustanovení v zákoně nenalezla. Stěžovatelka byla do 22. 9. 2002 částečně bezmocná a tato částečná bezmocnost ji odňata nebyla. Ptá se, jaký byl zdravotní stav stěžovatelky v době přijetí do ústavního ošetřování, jestliže při propuštění byl její zdravotní stav kritický a ke zhoršování zdravotního stavu docházelo mírně, z čehož vyplývá, že se za 14 dnů zdravotní stav pro účely hodnocení jejího stupně bezmocnosti nezměnil. Jestliže tedy soud I. stupně nezjistil a ani nezjišťoval skutečný stav v předmětné právní věci, měl by rozsudek být v celém rozsahu zrušen a uloženo, aby v řízení bylo dále pokračováno. Pokud jde o náklady řízení, měl soud přiznat stěžovateli náhradu nákladů řízení v plné výši.

V průběhu odstraňování vad kasační stížnosti bylo uplatněno doplnění kasační stížnosti podáním z 9. 9. 2004, jímž uváděno, že tato směřuje pouze do výroku o nákladech řízení, nikoliv do výroku o zrušení správního rozhodnutí. Toto doplnění bylo sepsáno ustanoveným advokátem Mgr. R. Ta však byla později zproštěna zastupováním stěžovatelky

a právním zástupcem byl ustanoven JUDr. P., který doplnil kasační stížnost tak, že ji náleží plná náhrada nákladů řízení, nikoliv z jedné poloviny a také trvá na tom, aby byl vysloven právní názor, s nímž by se mohla ztotožnit.

Stěžovatelka opírá důvody kasační stížnosti o ust. § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné /ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák./ nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatelka uplatnila poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Důvod tvrzené nezákonnosti, spočívající v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci. Ovšem tento důvod se výhradně váže k pochybením ze strany správního orgánu, nikoli soudu rozhodujícího v I. stupni. Taková výhrada vůči žalovanému vznesena nebyla, když obsahem napadeného rozsudku byla právě výtka vůči správnímu orgánu, že neúplně zjistil skutkový stav.

Jinak je tomu ovšem s dalším důvodem, a to podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jímž je nepřezkoumatelnost, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Námitku uplatněnou v tomto ohledu však neshledal Nejvyšší správní soud opodstatněnou, neboť napadené rozhodnutí žalovaného je dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněno, pro stěžovatelku z něj zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgán a následně i soud vycházel a jakými právními úvahami se při rozhodování řídil. Soud I. stupně byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku, které stěžovatelka uvedla, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Správní orgán vycházel z posudku, jež podal lékař příslušné okresní správy sociálního zabezpečení (§ 1, 2 cit. vyhlášky č. 170/1991 Sb.). Ten byl pro správní orgán – Českou správu sociálního zabezpečení – podkladem, z něhož při svém rozhodování vycházel. Právo posuzovat zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pak vyplývá z ust. § 8 zák. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení v platném znění. Narozdíl od správního řízení, v němž ust. § 8 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb. zakládá faktickou i právní disociaci řízení do dvou fází, v řízení přezkumném speciální ustanovení § 4 odst. 2 podobný dopad nemá. V něm postupuje

soud podle soudního řádu správního a pro dokazování aplikuje pravidla obsažená v jeho části třetí hlavě I., hlavě II. dílu 1. Všechny důkazy, které v řízení provede, pak podléhají jeho hodnotící činnosti, tedy jednotlivě i v jejich souhrnu, jak uvádí pokyn v § 77 odst. 2 s. ř. s. To se týká i samotného posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí vydávaného pro účely přezkumného řízení v souladu se zmíněným ustanovením speciální procesní normy.

Krajský soud postupoval v souladu se zákonem, jestliže vycházel z posudku podaného posudkovou komisí MPSV ČR, která zasedala v předepsaném složení, tedy za přítomnosti posudkového lékaře, tajemnice a dalšího odborného lékaře. Pro posouzení zdravotního stavu občanů a dochované pracovní schopnosti jsou pro účely přezkumného soudního řízení ze zákona č. 582/1991 Sb. § 4 odst. 2 povolány posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Posudková komise jako orgán, který je příslušný k podání kvalifikovaného posudku, který pak soud jako jeden z důkazů hodnotí, vycházela z úplné zdravotní dokumentace. Ta nebyla rozporována, pokud jde o její úplnost a také se vypořádala se všemi nemocemi, jimiž stěžovatelka trpí; ani o tom sporu není. Podrobně je popsala a pokud stanovovala datum vzniku úplné bezmocnosti, pak nelze vytýkat krajskému soudu procesní pochybení, když vycházel z odborně podloženého stanoviska; stěžovatelka nepředložila žádný důkaz, který by věrohodně a jednoznačně směřoval k jinému datu vzniku úplné bezmocnosti. Za takový nelze považovat výsledek stěžovatelkou navrhovaných osob, neboť ty se nemohou vyjadřovat k otázkám bezmocnosti, jež náleží posoudit řečené posudkové komisi. Neexistuje ani kvalifikovaná pochybnost o závěrech této komise, když za takovou nelze považovat laické hodnocení stěžovatelkou. Pro úplnost soud připomíná, že v daném přezkumném řízení soudním byl podán jeden posudek posudkovou komisí v Ústí nad Labem ze dne 24. 4. 2003 ve znění doplnku podaného touž komisí dne 22. 7. 2003. Nejde o dva samostatné posudky, jak stěžovatelka naznačuje.

Z uvedených důvodů nelze na podaný posudek pohlížet jinak, než-li jako na úplný, správný a přesvědčivý. Jestliže soud prvního stupně vycházel z takto podaného posudku a rozhodnutí žalované zrušil a zavázal právním názorem, jenž se opíral o obsah podaného posudku, právě pokud jde o datum vzniku úplné bezmocnosti, nepochybil.

Co se důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) dotýká, ten se nevztahuje na daný případ, neboť rozhodnutím krajského soudu bylo správní rozhodnutí zrušeno, nikoli řízení zastaveno nebo návrh odmítnut; jedině v takovém případě by bylo možné se tohoto důvodu dovolat.

Za správné považuje Nejvyšší správní soud i určení výše náhrady nákladů řízení, jak je stanovil krajský soud, neboť stěžovatelka byla úspěšná v tom, že v přezkumném řízení soudním bylo její žalobě vyhověno a rozhodnutí správního orgánu zrušeno, avšak nikoli pokud jde o datum vzniku úplné bezmocnosti.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost neshledal důvodnou, a to nejen pro uváděné ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) s. ř. s., ale ani pro důvody, k nimž přihlíží z úřední povinnosti, totiž důvody ve smyslu § 109 odst. 3, pro něž by případně mohlo být shledáno rozhodnutí soudu prvního stupně zmatečné nebo nezákonné, resp. nepřezkoumatelné, žádný z těchto důvodů rovněž neshledal, když soud prvního stupně se všemi důvody zabýval.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatelem podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalované, která byla v řízení úspěšná, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtovala. Proto soud rozhodl, že žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává. Soudem ustanovenému advokátovi byla odměna stanovena podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění vyhl. č. 68/2003 Sb. ve výši 2x 1000 Kč a náhrady hotových výdajů 2x 75 Kč dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 24. 2. 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu